

Hvilken väcker s., att skåda solens nedgång i hafvet! — b) Uppträde. En obehaglig s. Tillställa en s.

SCENERI, seneri, n. 3. 1) Samteliga dekorationer, som tillhöra ett teaterstycke eller någon viss afdelning deraf. *Femte aktens s.* — 2) (fig.) Landskap, tafla.

Anm. Ordet är bildadt med fransk ändelseform, men i franskan finnes ej *Scénerie*.

SCENFÖRÄNDRING, sën---, f. 2. Förändring af dekorationer i en teaterpjäs.

SCENISK, sénissk, a. 2. Som angår, göres på skådebanan. *S. föreställning.*

SCENOGRAFI, senografi, f. 3. 1) Konsten att måla teaterdekorationer. — 2) Konsten att måla i perspektiv. [— graphi.]

SCEPTER, schäppt'r ell. säppt'r, n. 3. (grek. *Skeptron*) Spira.

SCEPTICISM, schäpptis'ism ell. säpptis'ism, m. 3. 1) Sceptiska filosofien, Sceptikernes lära. — 2) Tvifvelsjuka.

SCEPTIKER, schäpptick'r ell. säpptick'r, m. 3. eller

SCEPTIKUS, schäpptikuss ell. säpptikuss, m. pl. *sceptici*. (grek. *Skeptikos*) 1) Filosof, som ej vågar antaga något såsom bestämdt gifvet, utan tviflar på allt. — 2) Tviflare. — Skrifves äfv. *Skeptiker* ell. *Skeptikus*.

SCEPTISK, schäpptissk ell. säpptissk, a. 2. Tviflande på allt.

SCH! int. Tyst! stilla! — Skrifves äfv. *St!*

SCHABER, scháb'r, s. oböjl. (fam., skämtv.) Penningar.

SCHABRAK, -ák, n. 3. (af turk. *Tschabrak*) 1) Prydligt täcke under sadeln på en ryttarhäst. — 2) Se *Sadeltäcke*. [Skabrak.]

SCHACK, n. sing. indef. (af pers. *Schah*, konung; således egentl.: kungsspelet) 1) Allmänt bekant spel, som spelas af två personer på ett bräde med 64 rutor, och 16 svarfvade pjäser på hvardera sidan, af hvilkas flyttning på rutorna spelets utgång beror. *Spela s. Ell parti s.* — 2) Kungens ställning, då han genom ett drag kommer i pris. *Såga s. eller blott s.!* uttryck, hvarmed män vid ett drag gifver motståndaren tillkänna, att han bör akta sin kung. *Stå i s.*, säges om kungen, när han är i den ställning, att han kan tagas af någon motspelarens pjäs. (Fig.) *Hålla i s.*, tvinga att vara på sin vakt, hindra från att företaga något. — *Ss. S-pjes, -ruta, -spel, -spelare.*

SCHACKA, v. a. 1. I schackspelet, flytta en pjäs så, att motståndarens kung kommer i pris. *S. kungen med hästen.* — *Schackande*, n. 4. o. *Schackning*, f. 2.

SCHACKBRÄDE, n. 4. Bräde med 64 rutor, hvarpå schack spelas.

SCHACKER, n. sing. Se *Schackreri*.

SCHACKMATT, a. 1. 1) Se *Matt*, II. *Göra, vara s.* — 2) (fig. fam.) Matt, utmattad.

SCHACKPATT, a. oböjl. Se *Patt*, adj. oböjl.

SCHACKPJES, m. 3. Hvarje af de svarfvade figurer, som brukas vid schackspelning.

SCHACKRA, v. n. 1. (t. *schachern*, af hebr. *Sachar*, handla) Drifva handel i smått, genom utbudning i hus och gårdar åt kommande och gående. Innefattar vanligen begreppen af prejeri och bedräglighet. *S. med någon. S. med något. S. af en något*, tillhandla sig något af en person för en spottstyfver. *S. bort*, bortsälja smärre saker genom utbudning till kommande och gående. *S. ihóp*, genom schackrande samla. —

Schackrande, n. 4. o. *Schackring*, f. 2. [Skackra.]

SCHACKRARE, m. 3. En, som lefver af att schackra eller är fallen för schackreri.

SCHACKRERI, n. 3. Handels drivvande i smått genom utbudning i hus och gårdar, åt kommande och gående.

SCHACKT, se *Schakt*.

SCHAGG, m. sing. Ett slags groft ylletyg.

SCHAGRÄNG, -ä'ng, n. sing. (pers. *Sagre*) Ett slags prickigt läder, beredt af häst- eller åsnehud, eller af huden af hajfsk. — 2) Se *Schagrängkläder*.

SCHAGRÄNGLÄDER, n. sing. Ett slags schagränglikt läder, beredt af getskinn eller tunt läder.

SCHAKAL, -ál, m. 3. (hebr. *Schachal*) En art af Vargsläget, i Afrika och södra Asien, till form, storlek och färg lik en brungrå vallhund. [Jakal, Chakal, Jackhals.]

SCHAKT, schächt, n. 3. o. 3. (t. *Schacht*) Lodrätt nedstigande, utsprängd öppning i en grufva, för dess bearbetande. [Schackt.]

SCHAKÅ, -å', m. 3. (t. *Czakow*; från ungerskan) Ett slags hög, nedtill smalare, upptill vidare, rund hufvudbetäckning af filt, för militärer. [Tschakå, Tschako, Schako.]

SCHAL, m. 2. (eng. *Shawl*) Stor duk för fruntimmer, att breda öfver hals, rygg och bröst, så att den hänger långt ned fram- och baktill. Ursprungligen benämning på det finaste af alla hittills kända ylletyg, som tillverkas i Orienten.

SCHALETT, -lä'tt, m. 3. (diminutiv af *Schal* med fransk ändelse) Mindre schal, fruntimmershalsduk.

SCHALONG, se *Chalon*.

SCHALOTTENLÖK, m. 2. Ett slags lök, som växer vild i Mindre Asien. *Allium Ascalonicum*.

SCHALULL, -ull', f. sing. Ull af tibetanska får och getter.

SCHAMAD, se *Chamade*.

SCHAMAN, -án, m. 3. (i Kina, Mongoliet, m. fl.) Prest, som tillika är läkare, trollkarl och andebesvärjare.

SCAMPINJON, se *Champignon*.

SCHAMPLUN, schamplún, m. 3. Modell, form, af trä eller jern; formbräde, formjern.

SCHAMPLUNERA, v. a. 1. Göra schamplun till något.

SCHAMPLUNJERN, schamplúnj'ern, n. sing. Sådant slags jern, som betingas efter särskilda tolkar, till byggnader, fabriker, maskiner, m. m.

SCHAMRERA, se *Chamarera*.

SCHANKER, se *Chancre*.

SCHARLAKAN, se *Skarlakan*.

SCHARNER, scharrnér, n. 3. (fr. *Charnière*) Beslag, som utgör gångjern på dosor, m. m.

SCHARTEK, scharrté'k, n. 3. o. 3. (af lat. *Charta theca*, pappersomslag) Skrifvet papper af intet värde.

SCHAS! int. Utrop, då man föser bort höns, o. s. v.

SCHASA, v. n. 1. (fam., af fr. *Chasser*, jaga) *S. ell. s. bort*, fösa bort.

SCHATTERA, v. a. 1. (t. *schattiren*, af *Schatte*, skugga) Så kallas, i målarkonsten, att måla vissa delar af ett föremål, en figur med mörkare färger än dem, af hvilka man betjenar sig för delar, som skola belysas. — *Syn*. Skugga.

SCHATTERING, f. 2. 1) Handlingen, då man schatterar. — 2) Resultatet deraf. — 3) (fig.) Skiftning. — *Syn*. Nyans.

SCHATULL, se *Skatull*.